

D'esquerra a dreta, les tres presidentes dels consells insulars: Maria A. Munar (UM), presidenta de Mallorca; Pilar Costa (Pacte de les Pitiüses), presidenta d'Eivissa i Formentera; Joana Barceló (PSIB), presidenta de Menorca. Totes tres han pactat amb Antich el projecte de llei sobre els consells insulars que es debatrà aviat al Parlament balear.

Unes noves illes Balears

El govern balear ha aprovat el projecte de llei dels consells insulars que ben aviat es debatrà al Parlament. A la pràctica, el projecte defineix una nova fase d'estructuració institucional, que dóna molt més poder polític als consells insulars.

En el consell de govern extraordinari del dia 31 de gener l'executiu balear va aprovar el projecte de llei dels consells, que entrarà aviat al Parlament perquè hi sigui discutit.

El fet que l'articulat del projecte hagi estat acordat, d'entrada, per tots els socis del Pacte de Progrés i per les presidentes dels consells insulars de Mallorca, Menorca i Eivissa-Formentera fa pensar que no hi haurà dificultats a l'hora de superar el tràmit parlamentari: els 31 vots del PSIB, PSM, UM, EU, d'Els Verds i del Pacte de les Pitiüses n'assegura

l'aprovació, malgrat els 28 vots, que s'hi oposaran, del PP. Així, d'aquí a uns pocs mesos, les Illes Balears entraran, a la pràctica, en una nova fase institucional.

Poder per als consells. Els consells insulars són ens d'administració local, segons la llei marc de l'estat, però no solament això: estatutàriament, i constitucionalment, també són institucions autonòmiques. Aquesta dualitat s'ha concretat durant setze anys, del 1983 al 1999, d'una forma ben peculiar: se n'ha prescindit. Efectivament, els succes-

sus governs del PP sempre han considerat subsidiaris els consells i mai no s'han proposat de dotar-los de les competències, amb poder polític i pressupost, necessàries per a desenvolupar les seves potencialitats com a ens insulars d'autogovern.

En la legislatura anterior (1995-1999) el Pacte de Progrés governava el Consell de Mallorca, presidit per UM, gràcies a un pacte amb PSIB, PSM i el suport extern d'EU. Durant tot el quadrienni els nacionalistes de centre van reivindicar més poder per al Consell. La presidenta d'aquest partit, Maria

Antònia Munar, manté des de fa anys un discurs mallorquinista: "Les Balears no existeixen", diu sovint. I és amb aquest programa tan decididament insularista que es presentà a les eleccions del 13 de juny de l'any passat, i novament la distribució de forces atorgà a UM un paper fonamental per a la governabilitat. Pactà amb l'esquerra, però amb la condició inexcusable que s'havia de fer una llei que convertís els consells en els "governos de cada illa", segons l'expressió que usa habitualment Munar.

Doncs això fa la llei ara aprovada: cada Consell podrà crear un executiu (govern) format pel president, el vice-president (designat pel president) i tres consellers més, que no requeriran la condició d'electes, ans seran designats pel president, i que tendran veu, però no vot, al Plenari del Consell, el qual n'exercirà el control. A més d'aquest consell executiu es constituirà també una comissió de govern, en la qual hi haurà representats tots els grups polítics. Cada àrea del consell executiu tindrà un director general tècnic, amb els directors insulars respectius (igual, doncs, que l'estructura dels governs autonòmics). Aquestes són, doncs, les principals novetats que afectaran els consells, els quals, amb un finançament superior a l'actual (a través d'una llei a posta), aniran assumint les competències previstes per l'estatut, però fins ara no transferides. Fet i fet, doncs, els consells podran, com desitjava UM, convertir-se en els veritables "governos de cada illa".

Gestació difícil. Han hagut de passar sis mesos perquè el projecte de llei fos aprovat pel govern. No ha estat fàcil. Els recels han estat molts i de tots colors. Dintre cada partit del Pacte, especialment del PSIB, s'hi han mostrat sensibilitats en desacord amb les tesis insularistes d'UM. Ara, l'oposició més important ha vingut, naturalment, de l'únic partit de l'oposició, el PP. Els conservadors, a través de Jaume Matas, han alertat sobre el "perill

ARXIU / JOAN CELIÀ

ARXIU / PERE BOTA

ARXIU / JOAN CELIÀ

ARXIU / JOAN CELIÀ

de voladura" de les Balears com a entitat política, i en més d'una ocasió han tractat Antich en termes molt durs: "covard" o "ostatge de Munar", per esmentar-ne uns quants. Els conservadors, a més, ja han advertit que, si el projecte no rep una esmena essencial al Parlament —cosa que no passarà—, no descarten d'impugnar-lo davant el Tribunal Constitucional.

Les dificultats a l'hora de concretar el projecte de llei han estat considerables. Antich s'ha mogut enmig d'aigües turbulentes. D'una banda, tenia les crítiques del PP; d'una altra, les divergències entre els membres del govern; d'una tercera, la pressió en favor de la llei d'UM; i d'una quarta i final, les divergències dintre el PSIB mateix, protagonitzades pel sector "borrellista" que s'oposa al sector més nacionalista, que personifica el president.

Enmig d'aquest foc tan viu i tan creuat, el govern va demanar un dictamen al Consell Consultiu sobre el primer esborrany. I el Consell Consultiu no va acceptar els "governos insulars" regits per

no-electes, sense control. Ara això s'ha rectificat, com hem explicat abans, per assegurar el control democràtic dels electes, després de pactar-ne el text final entre tots els socis del Pacte: UM, d'una banda, que accepta l'articulat actual; tots els socis de govern, d'una altra; i totes les sensibilitats internes del PSIB, d'una tercera, que han acceptat les tesis d'Antich. És així, finalment, que el govern ha pogut aprovar el projecte de llei.

Es curiós que, des del moment que es va saber el dictamen del Consell Consultiu i que va augmentar molt l'oposició del PP —que va celebrar aquest dictamen com una desautorització d'Antich i d'UM—, les passes per arribar al consens hagin estat tan ràpides. Com si la màxima pressió exercida pels conservadors hagués actuat de ressort d'unió entre els membres del Pacte de Progrés. S'ha reproduït, doncs, amb la llei dels consells el mateix fet d'aquests darrers anys: el PP ben sol contra tots els altres grups.

D'esquerra a dreta: J. Matas (PP), que s'oposa frontalment a la llei dels consells; Pere Sampol (PSM), Francesc Antich (PSIB) i Eberhard Grosske (EU-Els Verds), que formen el triangle fonamental del govern d'esquerra de les Balears. Els tres darrers han arribat a una posició conjunta per tirar endavant el projecte de llei.

Miquel Payeras